

R I K S L Ö N N S N E M N D A.

Sak nr. 2/1958:

Chr.Salvesen & Chr.Thams's Comm. A.s.

på den ene side

og

Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Jernbaneforbund

på den annen side

i samband med tariffrevisjonen i 1957-58 for de ved
Thamshavnbanen fast ansatte tjenestemenn.

Nemndas sammensetning:

Sorenskriver Kai Knudsen, formann

Direktør Reidar Danielsen

Direktør Morten Tuveng

Direktør Trygve Kleppe

Sekretær Thorleif Andresen

Direktør Björn R.Paasche

Forbundsformann M.Trana

De to siste er utpekt av partene i tvisten.

Kjennelse av 30. mai 1958.

Partene har gjort rede for saken og fremlagt sine krav i møte den 21. mai 1958. Etter at lønnsnemnda hadde drøftet saken i møter den 21., 22., og 23. mai, ble det den 30. mai 1958 avsaqt slik

K J E N N E L S E :

Den hittil gjeldende overenskomst for det fast ansatte personale ved Thamshavnbanen ble av Norsk Jernbaneforbund oppsaqt til utløp 1. juli 1957. I de følgende forhandlinger ble partene enige om å prolongere avtalen inntil forhandlingene var avsluttet. Da partene ikke kom til enighet, foretok Jernbaneforbundet plassoppsigelse for de 106 medlemmer som omfattes av overenskomsten til fratredelse den 12. april 1958.

Riksmeglingsmannen nedla midlertidig forbud mot arbeidsstans og prøvet megling, men fant ikke grunnlag for å fremsette meglingsforslag. Arbeidsnedleggelsen ble imidlertid utsatt etter henstilling fra sjefen for Kommunal- og arbeidsdepartementet, idet Regjeringen fremsatte proposisjon om at tvisten skulle avgjøres av Rikslønnsnemnda. I sin begrunnelse for lovforslaget uttaler departementet at en vesentlig del av de produkter som fraktes med Thamshavnbanen blir eksportert, slik at en arbeidsstans vil medføre betydelige valutataap. En arbeidsstans vil også etter departementets mening ramme distriktet sterkt, da en stans i transporten om kort tid vil føre til innskrenkninger ved smelteverk og gruber med permittering av en stor del av de ca. 1.250 ansatte ved Orkla-selskapene.

Ved lov av 25. april 1958 er det bestemt:

"Tvisten mellom Thamshavnbanen - Chr.Salvesen & Chr.Thams Comm. A.s på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge og Norsk Jernbaneforbund på den annen side i samband med tariffrevisjonen 1957/58, skal avgjøres av Rikslønnsnemnda. Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvisten. Reglene i lov om lønnsnemnd i lov om arbeidstvister av 19. desember 1952 skal gjelde tilsvarende."

Thamshavnbanen, som går mellom Lökken Verk og Thamshavn, er en del av Orkla-konsernets virksomhet. Banen er 25 km. og har en egen sporbredde på 1,0 meter. Dens hovedoppgave er transport av kis fra Orkla gruber og ned til utskipningshavnen og Smelteverket på Thamshavn. Banen har også siden 1908 hatt konsesjon på gods- og persontrafikk for den sivile sektor, men denne transportvirksomhet er nå forholdsvis beskjedent. Selskapet har søkt om å bli fritatt for såvel gods- som persontrafikk for andre, slik at banen fremtidig vil bli en ren kisbane og

bruksbane for Orkla-selskapene,

Overenskomstforholdet for det fast ansatte personal har i omkring 40 år hatt en viss tilknytning til de ved Norges Statsbaner gjeldende lønns- og arbeidsvilkår. I en overenskomst i 1919 har selskapet i alt vesentlig godtatt det forhandlingsresultat som Hovedstyret for NSB og forbundet var blitt enige om, og det er i årene senere stadig gjentatt at lønnsvilkårene ved NSB skal gjelde på tilsvarende måte ved selskapet. Ved en ny overenskomst som ble vedtatt av partene i februar 1953, ble det bestemt at alle tidligere overenskomster og protokoller angående lønns- og arbeidsvilkår for de fast ansatte tjenestemenn skulle oppheves, og det ble opprettet en ny overenskomst som med enkelte lønnsjusteringer gjalt til 19/12 1957. I denne overenskomst er det lønnsregulativ og dyrtidstillegg som gjalt ved NSB fra 1. april 1952 inntatt i punktene 4 og 5, og i punkt 6 er det bestemt:

"Skjør det ved NSB endringer i de under punkt 4 og 5 anførte satser - regulativ og dyrtidstillegg - skal tilsvarende endringer gjøres gjeldende ved Thamshavnbanen."

I punkt 7 er de stillinger som overenskomsten omfatter plasert i bestemte lønnsklasser, og i en protokolltilførsel (nr. 2) er det bestemt at det skal konfereres mellom bedriften og personalets forhandlingsutvalg hvis klassifiseringen etter overenskomsten ønskes endret.

Det er uenighet om forståelsen av punkt 6 i overenskomsten. Fra 1/6 1956 ble det gitt et lønnstillegg på $4\frac{1}{2}$ % som ved Norges Statsbaner. Tjenestemennene har videre krevet at det fra 1. januar 1957 skal gjennomføres et avansementstillegg svarende til det som ble gitt ved NSB, noe selskapet mener ikke går inn under bestemmelsen i punkt 6. Rikslønnsnemnda har intet med tolkingen av den hittil gjeldende overenskomst å gjøre. Den skal fastsette de lønns- og arbeidsvilkår som skal gjelde fra den nye tariffavtales ikrafttreden og for den kommende tariffperiode. Det tidligere overenskomstforhold er nevnt fordi det danner bakgrunnen for partenes standpunkter for lønnsnemnda.

Selskapet har krevet at det ikke skal være noen tariffmessig binding til lønnsregulativet ved NSB. Selskapet har i det vesentlige begrunnet dette med at overenskomsten - foruten de tjenestemenn som arbeider ved jernbanen - også omfatter tjenestemenn og arbeidere ved selskapets øvrige avdelinger: kraftstasjon, omformerstasjon, elektroavdeling, verksteder, lager, tomter m.v. De arbeider på samme arbeidsplass og sammen med selskapets øvrige arbeidere, og også sammen

med arbeiderne ved Orkla-konsernet ellers. Moderselskapet Orkla Grube-Aktiebolag og datterselskapet Orkla Metal-Aktieselskap har overenskomster for alle sine arbeidere mellom Norsk Arbeidsgiverforening/Bergverkenes Landssammenslutning og Landsorganisasjonen/Norsk Arbeidsmannsforbund. Datterselskapet Chr.Salvosen & Chr. Thams's Comm. A.s. har også 2 overenskomster mellom de samme parter. Selskapet og Norsk Jernbaneforbund har dessuten en overenskomst for de ikke fast ansatte, hvori NAF er part. Lønns- og arbeidsvilkårene i denne er avpasset etter de andre overenskomster som foreligger ved Orkla-selskapene.

Av de 106 tjenestemenn som omfattes av den foreliggende overenskomst, er 46 verkstedarbeidere. Bare 1/4del av det i verkstedet utførte arbeid vedrører jernbanen. Forholdet er tilsvarende ved linjeavdelingen (elektro). Betjeningen ved kraftstasjonen og omformerstasjonen har med kraftforsyningen til hele konsernet å gjøre. Slik forholdene har utviklet seg, mener selskapet at det er absolutt nødvendig å få i stand en koordinering av lønnsvilkårene. De fast ansatte tjenestemenn som går inn under den foreliggende overenskomst, har høyere lønninger enn sammenlignbare stillinger ved konsernets andre bedrifter, og de har særbestemmelser som lønn i 3 måneder under sykdom og lønn under militærtjeneste. Selskapet mener at det er uakseptabelt at Stortinget - som fastsetter lønningene for NSB - skal fastsette lønnsvilkårene for en liten gruppe av Orkla-konsernets tjenestemenn. De hevder at hensynet til fellesskapet innen Orkla-konsernet, de enkelte gruppers inngripen i hverandre og koordineringen av de forskjellige tariffavtaler, gjør det nødvendig at også der foreliggende overenskomst blir ordnet gjennom forhandlinger mellom partene.

Selskapet har nedlagt påstand om at det opprettes ny tariffavtale uten noen henvisning til lønnsbestemmelsene ved NSB, at den gjeldende klasseplasing og de gjeldende lønnssetser prolongeres, at bestemmelsen om lønn under militærtjeneste utgår og at de mellom NAF og IO vedtatte regler om dagpenger under sykdom gjøres gjeldende. Forøvrig påstås fellesoppgjøret mellom hovedorganisasjonene av 26/2 58 gjort gjeldende fra 1/4 58.

Forbundet har i det vesentlige vist til hvordan overenskomstforholdet har vært gjennom alle år, og hevder at det er sterke grunner som taler for at det fast ansatte personale ved Thamshavnbanen får sine lønnsvilkår regulert som ved jernbanen ellers i landet. Det har ned-

lagt påstand om at punkt 6 i den hittil gjeldende overenskomst fortsatt skal gjelde med de konsekvenser dette medfører lønsmessig. Forbundet mener at de lønns- og arbeidsvilkår som skal gjelde for kommende tariffperiode dermed vil være tilstrekkelig bestemt.

Lønnsnemndas avgjørelse:

Det første spørsmål lønnsnemnda må ta standpunkt til er om den ved fastsettelsen av lønns- og arbeidsvilkårene for kommende tariffperiode skal utelate henvisning til og regulering etter det for NSB gjeldende lønnsregulativ. Nemnda har om dette spørsmål delt seg i et flertall, som finner at man fortsatt skal ha det for NSB gjeldende lønnsregulativ, og et mindretall, som finner at det ikke bør være noen tilknytning til dette regulativ.

Flertallet - formannen, Danielsen og Andresen med tilslutning av Trana, som ikke avgir stemme - vil bemerke at det er grunner som taler for at det opprettes en selvstendig overenskomst for de fast ansatte tjenestemenn ved Thamshavnbanen. Flertallet finner imidlertid å måtte legge større vekt på de hensyn som taler mot at lønnsnemnda skal gjennomføre en slik endring av overenskomstforholdet ved denne tariffrevisjon. De tjenestemenn det her gjelder har gjennom et meget langt tidsrom hatt det lønnsregulativ som gjelder ved NSB, og har fått sine lønninger regulert i samsvar med dette. Det er rimelig at de også ved denne tariffrevisjon får det tillegg til de gjeldende regulativsatser som er gjennomført ved NSB ved den siste revisjon.

Flertallet viser til at det har vært forbundets forutsetning at spørsmålet om de enkelte stillingers klassifisering er noe som personalets forhandlingsutvalg må ta opp med bedriften når lønnsnemndas avgjørelse foreligger - i henhold til protokolltilførsel 2 i den tidligere overenskomst. Et brudd med denne forutsetning vil etter flertallets mening føre til et lite rimelig resultat. Lønnsnemnda har ikke materiale til å vurdere plasseringen av de enkelte stillinger ved banen på bakgrunn av de endringer som ble gjennomført ved NSB fra 1. januar i år, og det er lite hensiktsmessig å utsette denne del av revisjonen til det er ført forhandlinger om klassifiseringen.

Flertallet peker videre på at det i de to nærmeste år ikke vil bli spørsmål om andre lønnsreguleringer etter fellesoverenskomsten^{eller} etter de bestemmelser som gjelder for statstjenesten, enn de som følger av indeksbestemmelsen. Den er i realiteten lik for begge sektorer. Da

NSB's lønnsregulativ kan sies opp til 1/6 1960, kan det bli spørsmål om lønnsendringer i løpet av tariffperioden når nærværende overenskomst gis varighet til 31/3 1961. Hvis dette fører til at de fast ansatte tjenestemenn ved Thamshavnbanen får et lønnstillegg eller en lønnsreduksjon etter 1/6 1960, er det naturlig å gå ut fra at det blir tatt hensyn til disse endringer ved tariffrevisjonen i 1961. Flertallet kan ikke finne at denne reguleringsordning vil virke urimelig i forhold til Orkla-konsernets øvrige arbeidere, i betraktning av at den har bestått i årtier og at det dreier seg om jernbanefunksjonærer og -arbeidere. At en stor del av de tjenestemenn som går inn under overenskomsten også utfører arbeid som ligger utenfor den egentlige jernbanevirksomhet, har flertallet ikke funnet å kunne tillegge avgjørende betydning ved denne revisjon.

I samsvar med flertallets standpunkt har lønnsnemnda innført i den foreliggende overenskomst de lønnsregulativsatser som gjelder ved NSB i tiden etter 1. januar 1958. De lønnsforhøyelser som gis ved NSB skjer i to etapper, slik at halvparten av forhøyelsen gis for tidsrommet 1/1 1958 - 1/1 1959 og resten fra 1/1 1959. Av praktiske grunner har lønnsnemnda bestemt at lønnsforhøyelsene ikke skal skje etappevis etter den foreliggende overenskomst, men gjennomføres i sin helhet fra 1. juli 1958.

Lønnsnemnda har ikke funnet å burde endre den hittil gjeldende bestemmelse om lønn under sykdom for de tjenestemenn som i dag er ansatt, men har fastsatt at de som ansettes etter 1. juni 1958 skal gå inn under den generelle ordning mellom hovedorganisasjonene om dagpenger under sykdom. Andresen stemmer for at den nåværende bestemmelse skal opprettholdes også for nyansatte.

Lønnsnemnda har videre innført en ny bestemmelse om reduksjon av arbeidstiden fra 1.3.1959 og har ellers foretatt en del redaksjonelle endringer av den tidligere overenskomst.

Mindretallets bemerkninger:

Morten Tuveng slutter seg under tvil til flertallet når det gjelder lønnssetningene. Derimot er han ikke enig i at tariffen fortsatt gjøres avhengig av endringer i Norges Statsbaners lønnstariff. Han mener m.a.o. at de bestemmelser i tariffen som opprettholder et avhengighetsforhold til Statsbanenes lønnstariff ikke skulle vært tatt inn. Grunnlaget for en direkte sammenligning mellom Thamshavnbanen - en 25 km. lang kisbane - og Norges Statsbaner er nemlig etter hans oppfatning meget svakt. Men selv bortsett fra dette, mener han det

er prinsipielt galt at tariffen inneholder slike bestemmelser at den i tariffperioden faktisk kan endres som følge av en annen bedrifts (Norges Statsbaners) lønnsrevisjon.

Björn R. Paasche finner det åpenbart urimelig at tariffforholdet for de fast ansatte ved Thamshavnbanen fortsatt knyttes til oppgjøret for Norges Statsbaner. Det er for ham uforståelig at lønnsnemnda ikke vil innrømme en bedrift som tilhører det private næringsliv, rett til å bestemme over sitt eget tarifforhold.

Han ser heller ingen grunn til at de arbeidergrupper som omfattes av tariffavtalene for de fast ansatte ved Thamshavnbanen skal ha fordelaktigere lønns- og arbeidsvilkår enn de øvrige ansatte ved Orkla Metal- A/S og Salvesen & Thams som de arbeider side om side med.

Han voterer for at tariffforholdet for de fast ansatte ved Thamshavnbanen føres inn under fellesoppgjøret av 1958 mellom hovedorganisasjonene.

Lønnsnemnda er enstemmig av den oppfatning at overenskomsten må gis samme varighet og inneholde den samme indeksreguleringsbestemmelse som fastsatt i fellesoverenskomsten mellom hovedorganisasjonene.

S l u t t i n g:

Overenskomst av 4.2.1953 mellom Chr. Salvesen & Chr. Thams's Comm. A/S på den ene side og Norsk Jernbaneforbund og Thamshavnbanens Forening på den annen side om lønns- og arbeidsvilkår for de ved Thamshavnbanen fast ansatte tjenestemenn prolongeres med følgende endringer:

Denne overenskomst omfatter det personale som er nevnt i de i punkt 2 oppsatte grupper.

Overenskomsten bygger på de fra 1.1.1958 ved Norges Statsbaner gjeldende lønns- og arbeidsvilkår i den utstrekning disse kan gjøres gjeldende for personalet ved Thamshavnbanen. De vilkår som skal gjelde er fastsatt i etterfølgende punkter.

Pkt. 1. Lønnsregulativet:

L.kl. Gr.lønn 1.ald.till. 2.ald.till. 3.ald.till. 4.ald.till. 5. ald.till.
etter 2 år. etter 4 år. etter 6 år. etter 8 år. etter 10 år.

1	8.200	8.750	9.300	9.850	10.400	11.000
2	8.750	9.300	9.850	10.400	11.000	11.650
3	9.300	9.850	10.400	11.000	11.650	12.300
4	9.850	10.400	11.000	11.650	12.300	13.000
5	10.400	11.000	11.650	12.300	13.000	13.700
6	11.000	11.650	12.300	13.000	13.700	14.400
7	11.650	12.300	13.000	13.700	14.400	15.150
8	12.300	13.000	13.700	14.400	15.150	15.950

Skjer det ved NSB endringer i de ovenfor oppførte regulativsatser, skal tilsvarende endringer gjøres gjeldende ved Thamshavnbanen.

Pkt. 2.

De stillinger som denne overenskomst omfatter, skal avlønnes i følgende lønnsklasser:

Lønnskl. 3: Stasjonsbetjent
Kai betjent
Banevokter
Linjevokter
Elektroarbeider
Lagerbetjent
Verkstedarbeider II

Lønnskl. 4: Kontorassistent
Konduktør
Bremsler
Omformermaskinist
Verkstedarbeider I
Ledningsreparatør.

Lønnskl. 5: Jernbanekspeditør
Lager ekspeditør
Baneformann
Linjeformann
Kraftstasjonsmaskinist
Elektroformann
Snekkerformann
Kai- og stasjonsformann
Lokomotivfører II.

Lønnskl. 6: Overkonduktør
Vognvisitør
Stasjonsmester IV
(Thamshavn, Fannrem, Svorkmo st.)

Lønnskl. 7: Ekspeditør i Trondheim
Lokomotivfører I.

Lønnskl. 8: Stasjonsmester III
(Orkanger og Lökken st.)

Ansettelse skjer og alderstillegg regnes fra den 1. i måneden.

Lokomotivfører II går etter 4 års tjeneste over på begynnerlønn som lokomotivfører I.

Pkt. 3.

Linjemenn, elektroformenn, ledningsreparatører, linjevoktere, elektroarbeidere og snekkerformenn lønnes etter en timelønn svarende til regulativlønningen dividert med 2,400 timer.

For verkstedarbeidere - se spesialbestemmelser nedenfor.

Pkt. 4, 5 og 6 motsvarer punktene 8, 9 og 10 i den gamle overenskomst og gjelder uforandret, idet ordene "tillagt dyrtidstillegg" utgår i pkt. 10.

Pkt. 7 motsvarer pkt. 11 i den gamle overenskomst og skal lyde:

"Søndagstillegg betales med 75 øre pr. time for tjeneste mellom kl. 18 lørdag og kl. 24 søndag, dog minst kr. 3,75 for søndager. Forøvrig utbetales tillegget etter samme regler som nu er gjeldende ved NSB."

Pkt. 8 og 9 motsvarer punktene 12 og 13 i den gamle overenskomst og gjelder uforandret.

Pkt. 10 motsvarer pkt. 14 i den gamle overenskomst.

- b. eirdres slik: "De fast ansatte lokomotivførere, konduktører og bremsere utbetales i kjørepenger kr. 600.- pr. år."
- c. Stasjonsbetjenter utbetales for togtjeneste 25 øre pr. time.
- d. Utgår.
- e. Baneformenn og banevoktere som i vintermånedene (5 måneder) utfører linjevisitasjon i tiden mellom kl. 20 og 6, utbetales kr. 3.- pr. visitasjon.
- f. Utgår.
- g. Snekkerformenn utbetales 11 øre i verktøygodtgjørelse.

Pkt. 11 og 12 motsvarer pkt. 15 og 16 i den tidligere overenskomst og beholdes uforandret.

Pkt. 13 : De i dag fast ansatte tjenestemenn o.s.v. som i den tidligere overenskomsts pkt. 17. Det innføres nytt 2. ledd:

"De tjenestemenn som ansettes etter 1. juni 1958, utbetales dagpenger under sykdom etter den mellom NAF og LO inngåtte generelle avtale."

Pkt. 14 og 15 motsvarer pkt. 18 og 19 i den tidligere overenskomst og beholdes uforandret, idet ordet "+dyrtidstillegget" i pkt. 19 a utgår.

Pkt. 16 motsvarer pkt. 20 i den tidligere overenskomst og 1. ledd beholdes uforandret.

2. ledd skal lyde: "Oppsigelsesfristen for disse er 1 måned. De i dag ansatte verkstedarbeider II som har 1 års tjeneste, betales lønn under sykdom i inntil 3 måneder. Verkstedarbeider II som pr. 1. juni 1958 har mindre enn 1 års tjeneste og verkstedarbeider II som ansettes etter denne dato, utbetales dagpenger under sykdom, etter den mellom NAF og LO inngåtte generelle avtale."

Pkt. 17 motsvarer pkt. 21 i den tidligere overenskomst og beholdes uforandret, unntatt siste linje som skal lyde: "Inntil så skjer, lønnes de som verkstedarbeider I - ned lønn for ekstra helgedager, oppsigelse og lønn under sykdom, som for disse bestemt."

Pkt. 18. De lønnsforhøyelser som følger av pkt. 1 gjennomføres fra 1.7.58.

Pkt. 19. Indeksregulering.

- a) Når Statistisk Sentralbyrås indekstall for de samlede leveomkostninger viser stigning eller fall på minst 7 poeng i forhold til indekstallet 153, kan partene kreve opptatt forhandlinger om regulering av lønningene.
- Reguleringskravet er maksimalt begrenset til en regulering som svarer til den prosentvise endring i levekostnadsindeksen.
- b) Hvis et indekstall som offentliggjøres 6 måneder eller senere etter at regulering har funnet sted i henhold til punkt a), har steget eller falt med minst 6 poeng sammenlignet med det indekstall som danner grunnlaget for foregående regulering, kan partene kreve opptatt forhandlinger etter reglene i punkt a).
- c) Bestemmelsene i punkt b) gjelder videre hvis indekstallet, etter at regulering har funnet sted i henhold til punkt b), på ny skulle stige eller falle med minst 6 poeng.
- d) Hvis partene, representert ved selskapets styre og Norsk Jernbaneforbunds landsstyre, ikke blir enige ved forhandlinger om hel eller delvis regulering etter bestemmelsene i a-c, kan den av partene som har fremsatt kravet, innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning, si opp avtalen med 1 måneds varsel for å søke gjennomført en lønnsregulering innenfor den ramme som er angitt ovenfor.

Pkt. 20. Arbeidstiden.

Med virkning fra 1.3.1959 gjennomføres en reduksjon av arbeidstiden i samsvar med de regler som er fastsatt i avsnitt A i det mellom NAF og LO pr. 1.3.1958 inngåtte fellesoppgjør.

Pkt. 21. Ikrafttreden og varighet.

Denne overenskomst trer i kraft fra 1.1.1958 og gjelder til 31.3.1961.

P r o t o k o l l t i l f ö r s e l :

Det er begge parters forutsetning:

1. at det skal være anledning til for personalet ved sitt forhandlingsutvalg å konferere med bedriftsledelsen om omlegging (revisjoner) av tjenesteordninger og norneringsplaner.
2. at det skal konfereres mellom bedriften og personalets forhandlingsutvalg, hvis klassifiseringen etter denne overenskomst ønskes endret.

3. at ved besettelse av ledigblitt eller eventuelt nyopprettet fast stilling som omfattes av de i denne protokoll anførte bestemmelser, vil selskapets administrasjon, hva personvalget angår, på forhånd rådspørre foreningens formann, under hans forfall nestformannen eller annet medlem av foreningen som denne måtte opplevne for ett kalenderår ad gangen.

Kai Knudsen(sign.)

ReidarDanielsen (sign.)

Morten Tuveng (sign.)

Thorleif Andersen (sign.)

Björn R. Paasche (sign.)